

Scharreleieren

KLAPPEN

Guus Peterse

Vanuit station Rhenen onderlangs de Grebbeberg langs de Blauwe Kamer: een aanrader voor de OV-vogelaar. Zeker nu hier al weken lang door Jan en Alleman elke dag een roerdomp wordt gemeld. Als Jan en Alleman dat beest te zien krijgen, moet dat mij toch ook lukken? Het kan toch niet zo zijn dat juist ik dat beest niet te pakken krijg?

Maar voorlopig niets. Ik speur oevers af, rietbosjes, alles, maar zonder resultaat. Waarschijnlijk moet je drie keer in je handen klappen, met je voeten stampen, je duimen opsteken en "fiet fiet" roepen, dan komt-ie tevoorschijn. Jan en Alleman weten dat natuurlijk. Ik helaas niet: geen spoor van de vogel.

Nog zo een: rietganzen in de Achterbergse hooilanden. Al enkele weken aanwezig. Met ertussen één schijnbaar vrij overtuigende taiga en als bonus sinds kort ook een kleine rietgans. Maar ik kan, fietsend langs de hooilanden, niet één gans vinden. Dat wordt nog wat vandaag. Wel een flinke groep kleine zwanen, in de sneeuw: ook heel mooi natuurlijk. Over die sneeuw zou je misschien ook iets moeten schrijven. Maar ach, hoe mooi ook, die is natuurlijk overal hetzelfde, al weken lang. Een vrouwtje grote zaagbek in het Valleikanaal, twee ooievaars op een paalnest: zal ook geen groot opzien baren. Heel veel kramsvogels overal, ter plaatse maar vooral in telkens nieuwe groepen vliegend naar zuid. Er schijnt massale sneeuwtrek van deze soort gaande te zijn. En een grote zilverreiger in de sneeuw: wat een schutkleur! Hoewel nooit zo bedoeld neem ik aan.

Maar die rietganzen... Ik had me daar graag op gestort, kijken of ik er een taiga uit kan trekken. Maar helaas: de weilanden tot ver in de omtrek zijn oogverblindend wit en bijzonder leeg.

Dan, helemaal de andere kant op en al bijna tegen Wageningen aan: toch nog ganzen. Een flinke groep dicht langs de weg met het zonnetje van opzij: ze zitten er perfect bij. Kol- en rietganzen, blijkt al gauw.

Na uren zoeken naar de ganzen is het nu uren zoeken tussen de ganzen, naar die ene. Diverse keren scan ik de groep, van links naar rechts en weer terug, zonder resultaat. Wel enkele kandidaten, maar ik verwerp ze allemaal: onvoldoende overtuigend. De groep illustreert perfect de determinatieproblematiek rond toendra- en taigarietgans. Als je goed kijkt, en je moet heel goed kijken wil je er die ene, of enkele taiga's tussenuit halen, dan zie je me toch een variatie. Diverse hebben een grotendeels oranje snavel maar verder een in mijn ogen typisch toendraprofiel. Andere hebben een profiel dat neigt naar de strenge, platte kop van een taiga maar hebben juist een overwegend donkere snavel. Kan tegenwoordig voor taiga,

maar ze overtuigen me niet. Witte randjes boven de snavel, in gerenommeerde oudere gidsen een belangrijk kenmerk, betekenen niets meer. En sommige op het oog heel forse vogels ogen verder toch weer helemaal toendra. Die ene typische taiga kan ik niet vinden. Wel, ineens: kleine rietgans. Bijna voor in de groep: hoe heb ik daar al die tijd overheen kunnen kijken?

Dan, eindelijk, vind ik een kandidaat die de toets der kritiek kan doorstaan: lange snavel, overwegend oranje, rechthoekig profiel, platte kop, dunne ondersnavel. Taigarietgans dus, tegenwoordig steeds meer beschouwd als een zeldzaamheid in Nederland. Erg lang laat-ie zich helaas niet bekijken.

Kramsvogel - Jan van der Greef

Tenslotte terug onderlangs de Grebbeberg: roerdomp. Daar zat-ie dan toch. En hoe! Schitterend foeragerend aan de oever tegenover, af en toe helemaal vrij zichtbaar. En ik heb daar niet eens voor hoeven klappen!

31 januari 2010